

випадковим. Цей факт пояснюється психологією студентів: вони надають більшої ваги виконанню письмових завдань порівняно з усними.

Література:

1. Демьяненко М.Я., Лазаренко К.А., Мельник С.В. Основы общей методики обучения иностранным языкам. – К.: Вища школа, 2004.- 255с.
2. Добрынин Н.Ф. Внимание и память. – М.: Знание, 2005.-32с.
3. Николаева С.Ю. Индивидуализация обучения иностранным языкам: Монография. – К.: Вища школа, 2007. – 140с.

УДК: 821.111:811.161

З ІСТОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ

Тішечкіна К. В. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Ганніченко Т.А. – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Стаття присвячена історії перекладу. Розглянуто деякі перекладацькі традиції в Україні, види та способи перекладу.

Ключові слова: переклад, перекладознавство, перекладач.

This paper focuses on history of artistic translation. Some Ukrainian translations, types and methods of translation have been considered.

Key words: *conversion, translation, translator.*

Усім відомо, що перекладознавство як наука виникло зовсім недавно, хоча люди-перекладачі існують ще з давніх-давен. Звернемося до перекладацької традиції в Україні. Переписувачі відомих у країні з 10 ст. старослов'янських перекладів Святого Письма — ченці монастирів Київської Русі несвідомо вносили у тексти окремі фонетичні та морфологічні риси української мови. Українські елементи проникали і в переклади творів світської літератури – історичних (хроніки), географічних («Християнська топографія»), художніх (повість про Варлаама і Йоасафа, «Александрія» та ін.). Складений у Візантії збірник афоризмів і притч «Пчела», перекладений у 12 ст., неодноразово переписувався в Україні протягом кількох століть, поступово збагачуючись українською народною *лексикою* та *фразеологією*. Найвизначнішим перекладом на українську мову Святого Письма є «Пересопницьке Євангеліє» (1556 – 1561), де відбилися характерні особливості тогочасної «простої» мови. У 17 – 18 ст. в Україні поширюються у перекладах з латинської, італійської, польської мов рицарські романи (про Бову Королевича, про Петра Золоті Ключі та ін.), моралізаторські твори («Повість про сімох мудреців»), байки Езопа, окремі новели з «Декамерона» Боккаччо, зазнаючи істотних переробок на українському ґрунті. Цікавою сторінкою української перекладеної літератури 18 ст. були переклади й переспіви Г. Сковороди з Овідія та Горация.

Визнаними майстрами перекладу вважаються також П. Грабовський, Леся Українка, М. Вороний, М. Зеров, М. Рильський, М. Бажан та ін.

Хоча переклад як літературне явище має багатовікову історію, але сучасне перекладознавство як самостійна наукова дисципліна сформувалося в основному у другій половині ХХ століття. Післявоєнне розширення

міжнародних контактів у всіх сферах людського спілкування викликало зростання потреб у перекладах та перекладачах, стало значним стимулом і для росту теоретичних досліджень на цю тему. Сучасний стан перекладознавства характеризується великим різноманіттям теоретичних концепцій і методів дослідження.

Спочатку існував лише усний переклад, пізніше його почали записувати. Окрім усного та письмового видів перекладу, також можна виділити художній і спеціальний переклади; синхронний та послідовний; машинний і переклад, здійснюваний людиною, окремо виступає опосередкований переклад (здійснений не з оригіналу, мовою якого перекладач не володіє, а з посередника перекладу цього тексту на третю мову).

Згідно роботи Віне Ж.-П. та Дарбельне Ж. «Технические способы перевода» можна виділити сім способів перекладу, які використовує перекладач під час перекладу, розташувавши їх у порядку зростання складності:

1) запозичення, яке є найпростішим способом перекладу і дозволяє заповнити прогалину, зазвичай металінгвістичного характеру, тобто це можуть бути невідомі поняття або назви нової техніки;

2) калькування, яке являє собою запозичення особливого виду, тобто ми запозичуємо з іноземної мови окремі елементи і перекладаємо їх буквально. Таким чином виникає або калькування вислову, або калькування структури;

3) дослівний переклад, який позначає перехід від вихідної мови до мови перекладу, що приводить до

створення правильного й ідіоматичного тексту, а перекладач слідує лише за дотриманням обов'язкових норм мови. Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне вважають цей спосіб єдиним зворотнім та повним рішенням проблеми;

4) транспозиція: відповідно до цього способу одна частина мови при перекладі замінюється іншою частиною мови без змін змісту всього повідомлення;

5) модуляція є варіюванням повідомлення, чого можна досягти, змінивши точку зору. Цей спосіб використовується, коли у результаті перекладу ми маємо граматично правильний вислів, але який взагалі не відповідає «духу языка перевода»;

6) еквіваленція представляє собою спосіб перекладу, як підкреслюють французькі науковці, коли два тексти описують одну и ту же ситуацію, використовуючи зовсім різні стилістичні та структурні засоби. Вони зазначають, що більшість прикладів еквівалентного способу перекладу – це сталі вирази, які входять до складу ідіоматичної фразеології;

7) адаптація: цей спосіб використовують у тих випадках, коли ситуація, про яку говориться у вихідній мові, не існує у мові перекладу, тому потрібно її передати за допомогою іншої ситуації, що вважається еквівалентною [1: 157 – 167].

Отже, переклад є однією з важливих форм міжлітературних взаємин. Оскільки знання іноземних мов і в давні часи, і сьогодні не можна назвати масовим, перекладачі виступають посередниками між народами, які спілкуються в найрізноманітніших сферах. Окрім посередницької функції, перекладні твори виконують і творчу, продуктивну місію, бо завжди були важливим

стимулом розвитку національних мов, літератур, культур. Тому перекладознавство не втрачає своєї актуальності й сьогодні.

Література:

1. Вине Ж.-П., Дарбельне Ж. Технические способы перевода / Ж.-П. Вине, Ж. Дарбельне // Вопросы перевода в зарубежной лингвистике. – М., 1978. – С. 157 – 167.
2. Козлов И.А. Авторская метафора в поэтическом переводе / И.А. Козлов // Теорія і практика перекладу: Укр. наук. зб. / Київ. ун-т ім. Т.Г. Шевченка. - К.: Вища шк., 1993. – Вип. 19. – С. 67-75.
3. Коптилов В. И вширь и вглубь / В. Коптилов // Мастерство перевода. – М., 1973.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник для студентів / В. Коптілов. – К.: Юніверс, 2003. – 280 с.

УДК 811.111'373.7

ЕТНОМАРКОВАНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРЕСИ

Марковська А. В. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Загально відомим є положення, що культура народу, мова і мислення тісно взаємопов'язані. Так, ще В. фон Гумбольдт у своїх дослідженнях стверджував про тісний зв'язок мови та культури. У фразеології зберігається система загальнонаціональних цінностей (суспільна мораль, ставлення до світу, до людей, до інших народів тощо). Фразеологізми сучасної преси найбільш наглядно демонструють спосіб життя, географічне положення, історію народу, традиції тої чи іншої суспільності, яка об'єднана однією культурою. Як зазначають у своїх дослідженнях лінгвісти (О. С. Кубрякова [2], Н. В. Любчук